

STORTINGET

Innst. 393 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Arne Nævra, Kari Elisabeth Kaski, Petter Eide og Freddy André Øvstegård om å stramme inn karanteneordningen for tidligere medlemmer av regjeringen, statssekretærer og politiske rådgivere i regjeringsapparatet

Til Stortinget

Bakgrunn

I Dokument 8:77 S (2018–2019) fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om å legge kontroll av karantene-loven til en eksisterende kontrollinstans for lignende ytelser, slik som Nav Kontroll. Kontrollinstansen skal ikke ha medlemmer som er tidligere statsråder, statssekretærer eller politiske rådgivere i regjeringsapparatet.
2. Stortinget ber regjeringen enten komme tilbake til Stortinget med forslag om å endre karantene-lønnsordningen slik at personer som oppretter selskaper i etterlønsperioden innenfor områder som vil utløse karantene, får karantene, men ikke lønn utbetalt i den perioden, eller utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om å innføre en bestemmelse i karantene-loven som regulerer at det å spekulere i å opprette selskaper eller tilsvarende for å forlenge karanteneperioden ikke skal være lov, og at det i sli-

ke tilfeller skal utløse krav om tilbakebetaling av godtgjørelsen.

3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre karantene-loven § 20 slik at det skal ilegges overtredelsesgebyr om vilkårene er til stede.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som gjør det mulig å kreve tilbake utbetalt godtgjørelse ved brudd på karantene-regelverket.
5. Stortinget ber presidentskapet foreslå endring i ordningen for etterlønn til medlemmer av regjeringen, statssekretærer og politiske rådgivere, slik at de som har lønns-/næringsinntekt, pensjon eller lignende etter fratredelse, ikke får utbetalt fratredelsesytelse i én måned uavhengig av hvor inntekten stammer fra.»

Generelt

Forslagsstillerne er av den oppfatning at det bør gjøres flere endringer i hvordan karanteneordningen er utformet, hvem som håndhever reglene, og hvilke reaksjoner som kan komme av brudd. Reglene, bør ligge tettere opp mot den situasjonen resten av befolkningen opplever dersom de mister jobben eller bryter reglene for ytelser fra det offentlige. Dette er ifølge forslagsstillerne viktig for å beholde tillit i befolkningen og motvirke politikerforakt.

Endre Karantenenemndas sammensetning

Forslagsstillerne mener dagens regler gjør at medlemmene i Karantenenemnda har for tette bindinger til toppolitikken, og at det ikke legges stor vekt på erfaring fra andre kontrollinstanser. Det bør ikke være tidligere statsråder i nemnda, og saksbehandlingen burde i ste-

det legges til en instans som ikke har bindinger til tidligere toppolitikk.

Stramme inn på omgåelse ved opprettelse av selskap e.l.

I begrunnelsen for forslaget vises det til at det har vært flere hendelser hvor det fremstår som om det spekuleres i å etablere en konsulentvirksomhet etter at en regjeringspolitiker går ut av sin stilling, men før perioden for etterlønn går ut. Forslagsstillerne skisserer to alternative tilnærminger til dette. Det ene alternativet går ut på at personer som oppretter selskaper i etterlønsperioden innenfor områder som vil utløse karantene, ikke skal ha krav på godtgjørelse i perioden. Det andre alternativet er å slå ned på det som er rene omgåelser.

Strengere reaksjoner ved brudd på karanteneoven

Forslagsstillerne viser til at det ved brudd på bestemmelsene i karanteneoven i dag er følgende mulige reaksjoner: pålegg, tvangsmulkt, administrativ inndragning og overtredelsesgebyr. De mener at det ved grovt uaktsom eller forsettlig overtredelse av bestemmelsene i karanteneoven skal reageres med et overtredelsesgebyr, og at det dermed bør endres fra en «kan»-bestemmelse slik det er i dag. De mener også at det bør innføres en hjemmel for å kreve tilbake urettmessig utbetalt godtgjørelse, slik det er for andre offentlige ytelser.

Stramme inn regler for etterlønn

Forslagsstillerne mener ordningen med at medlemmer av regjeringen, statssekretærer og politiske rådgivere automatisk får fratredelsesyttelse i én måned uavhengig av annen inntekt i samme periode (med mindre de går tilbake til Stortinget), bør avvikles.

Uttalelse fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Representantforslaget har vært forelagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet til uttalelse, jf. presidentskapets brev til departementet av 28. mars 2019.

Etter først å ha gjort rede for bakgrunnen for karanteneoven, viser kommunal- og moderniseringsministeren i sin uttalelse av 25. april 2019 til at Karantenenemnda i sine årsmeldinger for 2017 og 2018 har bedt departementet om klargjøring av regelverket og foreta en eventuell lovrevisjon. Karantenenemnda mener blant annet at informasjonsplikten knyttet til vurdering av brudd på karanteneoven, eller brudd på vedtak truffet av nemnda, ikke er tilstrekkelig klargjort i loven og forarbeidene til loven.

Videre viser statsråden til at det i Prop. 1 S (2018–2019) fremgår at departementet vil følge opp anbefalingen fra Karantenenemnda om å se nærmere på godtgjø-

relsesreglene, og gir uttrykk for at det i den forbindelse er naturlig at statsråden også ser nærmere på innspillene fra nemnda som er gitt i årsmeldingen for 2018, hvor de ber om en vurdering av sanksjonsreglene.

Avslutningsvis viser statsråden til at det har vært bred politisk enighet om karanteneoven og begrunnelsen for loven, og at den ble vedtatt av et enstemmig Storting. Eventuelle endringer i karanteneoven og omfanget av en lovrevisjon må ifølge statsråden vurderes nærmere. Eventuelle lovendringer vil bli fremmet av departementet overfor Stortinget på vanlig måte.

Presidentskapets merknader

Stortingets presidentskap viser til at det i kapittel 2 i lov 19. juni 2015 nr. 70 om informasjonsplikt, karantene og saksforbud for politikere, embetsmenn og statsansatte (karanteneoven), er regulert hva som gjelder ved politikeres overgang til stilling mv. utenfor statsforvaltningen. Lovens kapittel 2 gjelder for medlemmer av regjeringen, statssekretærer og politiske rådgivere i regjeringsapparatet. Der er det blant annet regler om karantene, godtgjørelse og Karantenenemnda, jf. også nærmere regler i forskrift 2. desember 2015 nr. 1380 om informasjonsplikt, karantene og saksforbud for politikere, embetsmenn og statsansatte.

Presidentskapet viser videre til at reglene om etterlønn (fratredelsesyttelse) fastsettes ved stortingsvedtak, slik de senest er endret ved Stortingets vedtak 8. desember 2011.

Presidentskapet merker seg at Kommunal- og moderniseringsdepartementet allerede er i gang med å vurdere en revisjon av karanteneoven, etter innspill fra Karantenenemnda selv. Presidentskapet mener derfor det ikke er hensiktsmessig at Stortinget behandler forslaget om endringer av karanteneoven nå, men at departementets arbeid med revisjon av loven avventes. Presidentskapet viser til representantforslaget og ber departementet ta det i betraktning i det videre arbeidet med dette.

Presidentskapet legger videre vekt på at det har vært bred politisk enighet om karanteneoven slik den lyder nå, og at den ble vedtatt av et enstemmig Storting.

Presidentskapets tilråding

Tilrådingen fremmes av et samlet presidentskap.

Presidentskapet rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:77 S (2018-2019) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Arne Nævra, Kari Elisabeth Kaski, Petter Eide og Freddy André Øvstegård om å stramme inn karanteneordningen for tidligere medlemmer av regjeringen, statssekretærer og politiske rådgivere i regjeringsapparatet – vedtas ikke.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 6. juni 2019

Tone Wilhelmsen Trøen

Eva Kristin Hansen

Morten Wold

Magne Rommetveit

Nils T. Bjørke

Abid Q. Raja

